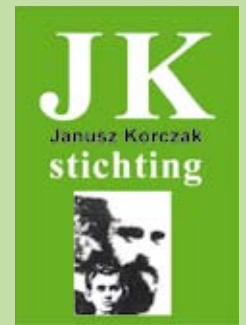

Janusz Korczak Bulletin

halfjaarlijkse nieuwsbrief van de Janusz Korczak Stichting
najaar 2013

VAN DE REDACTIE EN HET BESTUUR

Voor u ligt het 2e bulletin van dit jaar. Het zal ons laatste papieren bulletin zijn. Vanaf nu geen JKS-nieuws meer op uw deurmat, maar in uw elektronische postvak. Wij willen met de tijd mee en hebben het idee u sneller en beter van nieuws te kunnen voorzien als wij dat via de elektronische post doen. Mocht u nog geen emailadres hebben doorgegeven, doet u dat dan alsnog via info@korczak.nl!

In 2013 is het ons ook weer gelukt om onze doelstelling “Het verspreiden van het gedachtegoed van Janusz Korczak, het opkomen voor de rechten van het kind” met een aantal mooie activiteiten te realiseren. Hoogtepunt vormde ongetwijfeld de internationale conferentie die in oktober werd gehouden. In dit bulletin vindt u hiervan een uitgebreid fotoverslag. Ook van het bijzondere Nash Dom zomerkamp, dat dit jaar zijn 5e jubileumjaar vierde, is een mooi fotoverslag. Wij wensen u veel kijk- en leesplezier!

UIT HET WERK VAN KORCZAK

Kleine Revue

De blik op kinderen, aldus Korczak, zou meer gevuld moeten zijn met zelfvertrouwen en vanuit het eigen perspectief opgebouwd. Korczaks hoofdwerk Hoe houd je van een kind eindigt niet voor niets met de woorden dat de bezieling in laatste instantie uit jezelf dient te komen. Korczak bezielt, dat is zeker, maar hoe heeft de lezer van zijn werk dit innerlijk verwerkt, wat is daarvan zichtbaar en voor met name kinderen merkbaar? In deze vaste rubriek, vernoemd naar het beroemde kindertijdschrift: Kleine Revue, doen we het verzoek aan een aantal lezers om een paar vragen te beantwoorden. Uiteraard staat daarbij het werk van Korczak centraal. Wij hopen dat de beantwoording van de vragen in de geest van Korczaks kinderkrant persoonlijke bijdragen oplevert, zonder opsmuk of volzinnen. Dit keer worden de vragen beantwoord door bestuurslid Maartje Bos.

1. De kennismaking

In 2006 heb ik mijn afstudeeronderzoek voor de opleiding SPH (Sociaal Pedagogische Hulpverlening) bij de Korczak Stichting gedaan. Samen met twee studiegenoten hebben we onderzoek gedaan naar de vraag hoe de integratie in de Nederlands-Russische Nash Dom zomerkampen tot stand komt en hoe hierbij gebruik wordt gemaakt van het gedachtegoed van Korczak. We hebben diepte-interviews gehouden bij Nederlands kampbegeleiders, stagiaires en kinderen. Ook hebben we schriftelijke interviews met Russische deelnemers gehouden. De ontmoetingen met de deelnemers waren voor ons een warm bad; we werden meteen uitgenodigd om mee te eten, we waren aanwezig bij de Nash Dom reünie, enzovoort.

2. De inspiratie

Wat mij het meeste inspireert is hoe het gedachtegoed van Korczak nog steeds leeft en wat het met mensen doet. Ik had het net over het warme bad waar ik in terecht kwam tijdens mijn afstuderen. Ook tijdens de Korczak conferenties en andere gelegenheden ervaar ik hetzelfde. We lezen met elkaar niet alleen over Korczak, als Korczak Community leven we er ook naar en stralen we het gedachtegoed van Korczak uit. Korczak kan niet in kaders worden gestopt, maar wel in een gevoel, in een ervaring. En daarin vinden bijzondere ontmoetingen plaats, van mensen die verder durven te kijken dan de gebaande paden, van mensen met moed en passie.

3. De praktijk

Naast m'n werk als hulpverlener in Amsterdam hebben we vanuit de Korczak Stichting samen met Stichting Partnership Ghana een Korczak-Ghana werkgroep opgericht (zie ook www.partnershipghana.com). In deze werkgroep bereiden we vrijwilligers voor die naar Ghana gaan om daar te werken vanuit het gedachtegoed van Korczak. Ook proberen we het gedachtegoed van Korczak over te brengen naar de staf en gemeenschappen in Ghana waar we mee samenwerken. Er zijn veel raakvlakken in hoe we in Ghana werken en Korczak. Doordat ik bestuurslid ben van de Janusz Korczak Stichting en bijvoorbeeld in de werkgroep van de Korczak Conferenties zit, word ik regelmatig geprikkeld, wat mij helpt om het gedachtegoed van Korczak scherp te houden.

Soms denk ik wel dat ik er vanuit m'n werk nog meer

mee zou kunnen. Ik zou hier graag over willen uitwisselen met andere Korczakianen die in de hulpverlening werken.

4. De 'foto'

Vanuit ons onderzoek weet ik nog wel dat het thema 'gelijkwaardigheid' ons bezighield. Hoe kan je als kamp-leider, of ouder, of docent uitgaan van een gelijkwaardige relatie met kinderen terwijl ze ook jouw gezag moeten accepteren? Dit is een actueel dilemma. Kinderen hebben ook grenzen nodig. Krijgen ze die wel genoeg in deze maatschappij? Anderzijds, hoe vaak wordt er niet over kinderen gepraat in plaats van met kinderen? Je moet goed in het gedachtegoed van Korczak duiken om dat echt goed te kunnen bevatten.

5. De toekomst

De opvattingen van Korczak zijn eindeloos tijdloos naar mijn beleving. Oprechte interesse tonen in kinderen en hen serieus nemen is en blijft altijd belangrijk. Je kan het zelfs breder trekken in niet alleen de omgang met kinderen, maar ook omgang met gehandicapten, asielzoekers, 'multi probleemgezinnen', 'allochtonen', ouderen, of beter gezegd met ieder mens. Het gaat meer om een filosofie dan om het concreet toepassen van 'Korczak activiteiten'. Zo hebben we voor ons onderzoek het begrip integratie vertaald vanuit het gedachtegoed van Korczak terwijl het woord in zijn tijd niet eens bestond.

Rectificatie Kleine Revue in bulletin 2013-1

In het vorige bulletin beantwoorde Julia Tchikhatcheva de 5 vragen in de Kleine Revue. Helaas is hierin een fout geslopen en is bij twee vragen dezelfde tekst afgedrukt. Onze excuses hiervoor. Hieronder kunt u de juiste tekst lezen bij vraag drie over de praktijk.

3. De praktijk

Deze begon in 1993 in Rusland toen ik samen met onze pedagoog Irina Demakova en een groep van vrienden en collega's een zomerkamp organiseerde om ideeën van Korczak in praktijk te brengen. Voor Rusland toen (en nu, misschien, nog meer) waren de gedachten dat je naar kinderen kon luisteren, ieder kind als een apart individu kon zien, mening van kinderen respecteerde en kinderen serieus nam, heel bijzonder. We hadden allemaal een Sovjet verleden waar het collectief toch altijd belangrijker woog dan een apart kind, waar op school nooit naar je mening werd gevraagd en waar een volwassene een onbespreekbare autoriteit was. Na dat kamp hebben we veel meer kampen georganiseerd. Ik werkte er actief tot 2005. Voor mij was het belangrijkste dat we elk individueel kind serieus probeerden te nemen en tegelijkertijd kinderen leerden om samen te leven en samen conflicten op te lossen.

Ik werk nu als therapeut met kinderen die veel hebben meegemaakt. Voor mij is het belangrijk wat het kind zelf

denkt, voelt en wil. Ik vind het heel inspirerend dat Korczak steeds in gesprek bleef met kinderen en elke keer opnieuw ieder kind in een nieuwe situatie probeerde te begrijpen. Hij gaf kinderen ook heel veel kansen om het leven in eigen handen te nemen en verantwoordelijkheid te dragen voor eigen daden. Dat is ook mijn uitgangspunt in mijn werk als therapeut.

ACTIVITEITEN JKS

Nash dom kamp zomer 2013

Het is begin augustus en het zomerkamp Nash Dom 2013 is in volle gang. Er wordt gezongen, gespeeld en geknutseld. Ruzies tussen kinderen laaien soms op en worden weer gesust. Ieder kind heeft een plekje in het kamp en draagt iets bij waar hij of zij goed in is.

Eén van de oudste jongens draagt bij de svetsjka een zelfgeschreven verhaal voor, over een groep vrienden op vakantie waarbij er in elk land één doodgaat. Er wordt vol bewondering naar geluisterd, ook al is het voor de kleinste kinderen een tikkeltje eng.

Eén van de jongens is slechtziend en komt er net niet helemaal tussen bij de snelle, voetballende jongens. Totdat hij ontdekt dat hij 'eigenlijk heel goed is in volleybal'. De hele week is hij bijna elk vrij uurtje op het volleybalveld te vinden en slaat gepassioneerd en met opperste concentratie de ballen over het net (en soms ernaast).

Het is de kern van de pedagogiek van Korczak: ieder kind heeft het recht te zijn zoals het is. Elk kind is wel ergens goed in en verdient het daarom om gerespecteerd te worden, met al zijn donkere en lichte kanten. Maar als we deze gedachte van Korczak echt consequent willen toepassen in het kamp, komen we toch voor een dilemma te staan. Het ene kind lijkt namelijk meer donkere kanten in zich te hebben dan het andere: maakt vaker ruzie, wordt agressief en kan soms zelfs een bedreiging vormen voor andere kinderen door verbaal of fysiek geweld. Is er een grens aan jezelf mogen zijn?

De vrijheid om jezelf te zijn houdt op waar die van een ander begint. Kinderen moeten ook naast elkaar en met elkaar zichzelf kunnen zijn, ieder op zijn eigen wijze. Maar wat is jezelf zijn eigenlijk precies? Als je boos,

De hele groep

gefrustreerd of agressief bent, ben je dan jezelf of ben je door omstandigheden zo geworden? We moeten het gedrag van een kind los kunnen zien van zijn diepste wezen. Dit gedrag kan voortkomen uit een moeilijke jeugd, een thuissituatie met problemen zoals alcohol, drugs, stress of verwaarlozing. Ben je dan nog in staat om jezelf te zijn? Of ben je zo in de war van teleurstelling, frustratie en stress dat je niet meer weet hoe je normaal op andere mensen moet reageren?

Een voorbeeld. Een kind van acht jaar speelt op het grasveld met een waterpistooltje. Gewoon voor de gein, omdat mensen dan zo leuk gillen en omdat het toch lekker warm is. Een straal water raakt een van de oudere jongens, van wie bekend is dat hij een wat opvliegend karakter heeft. De jongen ontploft: de meest grove scheldwoorden vliegen de jongen om de oren. Ze lijken harder aan te komen dan de druppels die hij had afgevuurd: deze woorden drogen misschien moeilijker op. Het is één van de incidenten die de begeleiders ertoe brengen om zichzelf een moeilijke vraag te stellen: moeten we dit kind naar huis sturen? Is zijn gedrag nog wel verenigbaar met ons kamp?

Janusz Korczak kon zelf niet voorspeld hebben welke lading het begrip 'jezelf mogen zijn' zou krijgen in zijn eigen persoonlijke geschiedenis. De kinderen in het getto van Warschau werden op een hoop gegooid om hun joodse afkomst: elk individueel aspect van jezelf mogen zijn lijkt hierdoor in de kiem te worden gesmoord. Toch was Korczak tot het laatste moment in staat om de kinderen hun eigen persoonlijke identiteit te laten behouden: onderweg naar de Umschlagplatz liet hij kinderen hun favoriete speelgoed of boek meenemen naar de plek waar aan alles een einde kwam. Het was voor de kinderen waarschijnlijk meer dan een voorwerp: het was een verlengstuk van hun eigen kostbare, onvernietigbare zelf.

Ook in het kamp kan dit een manier zijn om de kinderen te bereiken, om verder te kijken dan hoe het kind op het eerste gezicht lijkt te zijn. Het label 'moeilijk kind' eens lospeuteren en kijken wat erachter zit. De jongen zit op bed zijn vissersgerei zorgvuldig op te ruimen en wordt boos als je hem roept om te komen eten. Wat je eerst ziet: een onwillig, lastig kind dat weer dwars wil doen en boos wordt. Wat er is: een kind met een passie, een hobby helemaal van hemzelf. Je gaat naast hem zitten en accepteert dat je ook te laat gaat komen voor het eten. Je vraagt naar de precieze functie van een haakje, een snoertje, een glibberig nepvisje. Je laat het hem allemaal beter weten: dit is wie hij is.

Uiteindelijk is elk kind bij ons gebleven, geen kind is weggestuurd. Of we daar goed aan hebben gedaan, is achteraf moeilijk te zeggen. Geen enkel kind heeft te horen gekregen: je moet hier weg, we willen je niet meer, we geven je op. Aan de andere kant zijn er misschien kinderen bij wie de scheldwoorden of bedreigingen nog door het hoofd spoken. We hebben geprobeerd hierin een balans te vinden, naar ons beste kunnen. Alle kinderen, zowel de zorgelijke als de zorgeloze, verdienen een mooi en veilig kamp. Het is onze taak om iedereen daarin de ruimte te geven,

Eerst nog onwennig inde eerste kring

In elk kamp hoort ochtendgymnastiek

We maken onze eigen krant

kinderen vinden improviseren geweldig leuk

Elke dag leuke workshops

de keukenploeg stelt zich voor

Elke dag kinderraad

We hadden veel talent in het kamp

acteren is zo grappig

Het kamp bestaat 5 jaar, dus taart!

De laatste dag een lekkere barbeque

zonder het kind te willen sturen in een richting die voor ons gemakkelijker is. Zoals Korczak heeft gezegd: ‘Laten we niet de gezonde drang van zijn natuur kortwieken, alleen omdat het kind afwijkt van ons ideaal. Wij voeden het niet op ten behoeve van onszelf, maar om zijnentwille.’

Oproep Nash Dom 2014

Ga je mee met het Nash Dom zomerkamp?

De Nederlandse Janusz Korczak Stichting organiseert in de zomer van 2014 opnieuw het kinderkamp ‘Nash Dom’ (ons huis), in de Roerdomp te Westelbeers (Brabant). Het kamp wordt georganiseerd voor ongeveer 36 kinderen in de leeftijd van 5 tot en met 13 jaar en vindt plaats in de eerste week van augustus.

In onze kampen werken we met de ideeën van de Pools- Joodse kinderarts, schrijver en pedagoog Janusz Korczak, die tot zijn deportatie in 1942, een kindertehuis in Warschau leidde. Centraal in het gedachtegoed van Korczak staat het recht van het kind op respect. Volgens Korczak is ieder kind uniek en heeft het recht te zijn zoals het is.

In ons kamp bieden we daarom een huiselijke sfeer voor kinderen met verschillende achtergronden: behalve kinderen uit reguliere gezinnen bieden we ook een plek voor kinderen met een visuele beperking, kinderen uit kwetsbare gezinnen en kinderen uit asielzoekerscentra. Deze kinderen hebben immers niet altijd de mogelijkheid om, zoals de Nederlandse kinderen, een mooie zomervakantie te beleven.

We werken hierin nauw samen met het COA en de stichting De Vrolijkheid. Nash Dom is dus een echt integratiekamp waarin verschillende kinderen met elkaar samenleven en van elkaar leren. De ervaringen met het Nederlandse kamp zijn altijd erg positief: kinderen en ouders voelen dat ons kamp een plek is waarin iedereen zichzelf kan zijn.

Zie voor meer informatie www.nashdom.nl en www.korczak.nl

Bel met Theo Cappon (06 45 08 79 08), bestuurslid Korczak Stichting of mail naar nashdomnl@gmail.com.

INTERNATIONAAL

Internationale Jongerenconferentie

“Ruimte voor spel, cultuur en kunst in opvoeding en onderwijs”

Een terugblik op de Internationale Korczak Conferentie van 2-6 oktober in Bergen aan Zee.

In een onderwijswereld waarin in toenemende mate kinderen op jonge leeftijd op de toppen van hun tenen moeten lopen om te voldoen aan meetbare resultaten (voorschoolse programma's, testen, toetsen en volgsystemen), horen we steeds vaker een contrapuntgeluid. Bij veel ouders en leerkrachten dringt het besef door dat we kinderen in hun ontwikkeling ernstig amputeren en hen onrecht doen.

De kennismakingskring

één grote Korczak familie:
deelnemers uit 8 landen

De Conferentie werkgroep

Zonder muziek kun je niet leven

Een heerlijke ontdek-workshop

Trots op het eindresultaat

Immers, belangrijke competenties van kinderen komen door deze eenzijdige benadering – de meetbare kennis – niet uit de verf. Welnu, onze stichting heeft dit belangrijke en actuele onderwerp als leidraad genomen voor een 4 daagse internationale ontmoeting. We hebben studenten, ouders, leerkrachten, hulpverleners, pedagogisch medewerkers uit de kinderopvang en wetenschappers uitgenodigd vier dagen zelf actief te zijn op het gebied van spel, theater, muziek, muziektherapie, psychodrama, beeldende kunsten, ‘urban intervention’, etc. Deelnemers hadden de keus uit veertien workshops, die stuk voor stuk door specialisten verzorgd werden. Beide, workshops en presentaties, boden de deelnemers inspiratie en vaardigheden om in hun eigen werk toe te passen. Daarnaast boden wij ‘open podia’ aan waarin de deelnemers de kans konden grijpen iets over hun eigen activiteiten, initiatieven en plannen te vertellen.

Drie volle dagen hebben tientallen deelnemers uit 8 verschillende landen (Brazilië, Rusland, Turkije, Duitsland, etc, etc) in kleine groepen keihard gewerkt binnen de zelfgekozen workshops. Het is op deze plek moeilijk te omschrijven wat de impact was op de deelnemers en helemaal lastig om de sfeer van de conferentie weer te geven. Dat het een ongekend succes is geworden bleek overduidelijk uit de evaluaties van de deelnemers.

Ik noem zomaar een paar antwoorden op de vraag: Wat waardeerde je in de conferentie?

“ Alles in de conferentie was buitengewoon goed. Ik werd getroffen door de atmosfeer en de ervaringen in de workshops waren zeer inspirerend voor me”

“ Ik heb weer het kind in mijzelf teruggevonden”

“ Ik heb ervaren wat echte creativiteit en beeldende kunst met jou als persoon kan doen. ‘ clowning’ zal ik het ziekenhuis gaan gebruiken”

“ Ik heb het belang ingezien om aandacht te geven aan ELK KIND afzonderlijk”

“ Ik heb genoten van ritmen, zang, improvisatie theater en vooral van de praktische oefeningen. Ik zal dit nooit meer vergeten”

“ Het was geweldig om Korczaks ideeën in de praktijk te ervaren”

“ Ik heb ‘gereedschap’ meegekregen voor mijn werk met kinderen”

“ Jullie hadden iets meer vrije tijd moeten geven”

“ Twijfel niet; je hebt creativiteit is jezelf zonder dat je het weet”

“ Ik heb voor het eerst veel over Korczak geleerd”

(Gemakshalve heb ik een aantal opmerkingen uit het Engels vertaald)

U zult begrijpen dat we deze evaluaties met rode oortjes hebben zitten lezen en we zijn enorm dankbaar dat we zo’n daverend succes hadden.

Alle dank gaat uit naar de conferentiewerkgroep die anderhalf jaar aan deze internationale ontmoeting heeft gewerkt. Maar ook alle lof voor de 14 workshop-

Kennismaking met muziektherapie voor kinderen

Alina uit Rusland toont resultaat van haar workshop

door de ogen van een kind: we zoeken spannende voorwerpen

Deelnemers helpen een handje in de keuken

De workshop clowning was zeer serieus

leiders die zulke prachtige ervaringen aan de deelnemers hebben meegegeven. Geniet tot slot van een aantal foto-impressies.

Theo Cappon.

NIEUWE PUBLICATIES

Aankondiging Jaarboek 2013

Begin december zal ons nieuwe jaarboek “Het recht van het kind te zijn zoals het is” verschijnen. Dat recht was voor Korczak een basisrecht waar vele andere rechten van het kind uit voortkwamen.

Er zijn vele redenen om aan te nemen, dat het juist ook in deze tijd niet vanzelf spreekt dat kinderen mogen zijn zoals ze zijn: In het onderwijs persen we hen in het harnas van gestandaardiseerde toetsen; voor kinderen die ‘afwijken’ zoeken we krampachtig naar het juiste label; en baldadig jongensgedrag dwingen we in het braafheidsgareel, of anders stoppen we hen in het ADHD-hok.

Korczak schreef: de wereld heeft kinderen nodig precies zoals ze zijn. Een samenleving die diversiteit koestert, die waardering heeft voor het rijke palet aan menselijke (on)mogelijkheden, heeft een humaner gehalte dan een samenleving die streeft naar eenvormigheid en standaardisering. Daarom hebben we het Janusz Korczak jaarboek 2013 aan dit belangrijke, en soms weerbarstige onderwerp gewijd.

JKS Van harte aanbevolen!

We hebben ons Comité van Aanbeveling nieuw leven ingeblazen en hebben een aantal mensen benaderd of zij zitting willen nemen in dit comité. Wij zijn blij dat belangrijke voortrekkers uit de wereld van onderwijs en opvoeding ons ondersteunen om het gedachtegoed van Janusz Korczak te verspreiden en op te komen voor de rechten van kinderen. Hieronder leest u wie onze Stichting van harte aanbevelen:

1. Jacques Vriens,
oud-basisschooldirecteur en kinderboekenschrijver

“Het is belangrijk dat kinderen de kans krijgen hun talenten te ontdekken om die te kunnen inzetten voor zichzelf maar óók voor anderen.

Dat geeft zelfvertrouwen en vanuit dat gevoel kunnen kinderen aan de slag gaan met de dingen waar ze moeite mee hebben. Daarom spreken de ideeën van Janusz Korczak mij bijzonder aan”

2. drs. Rienske Leusink,
rector Chr. Lyceum Zeist

“Net als koning Mattheïjsje de Eerste zijn de ‘prinsjes en prinsesjes’ van de 21ste eeuw vaak eenzaam. Opgroeiend in een tijd van overvloed, ogenschijnlijk grenzeloze keuzevrijheid en sociale media zijn jongeren op zoek naar wie zij zijn. Juist in onze complexe samenleving is Korczak actueler en urgenter dan ooit”.

3. prof. dr. Luc Stevens,
directeur NIVOZ

“Korczak, een groot postmodern pedagoog. Actueel dus”.

4. prof. dr. Hugo Heymans,
directie Emma kindziekenhuis AMC

“Janusz Korczak is voor mij een lichtend voorbeeld van een kinderarts die zich al vroeg in de vorige eeuw heeft ingezet om kinderen de kans te geven hun talenten, hun mogelijkheden, ondanks slechte sociale, economische en/of medische omstandigheden optimaal te ontwikkelen.”

5. prof. dr. Jan Willems
(Centre for Human Rights, Maastricht University Faculty of Law)

“De rechten van het kind eisen een nieuwe ethiek die de gezonde ontwikkeling van elk kind als mens en burger voorop stelt. Wat Korczak persoonlijk voorleefde, moeten wij maatschappelijk waar maken.”

6. Herman van Veen
(artiest, voorvechter voor de rechten van het kind), mede namens de Herman van Veen Foundation.

“Als het de kinderen goed gaat, gaat het de wereld goed.”

7. prof. dr. Micha de Winter,
hoogleraar pedagogiek RU Utrecht

“Kinderen ontwikkelen zich niet zozeer door talloze deugden bij hen naar binnen te gieten, ze doen dat wel in een pedagogisch deugdelijke omgeving die egocen-

trisme weet om te zetten in sociaal gedrag. Korczak kan daarbij een belangrijke inspirator zijn.”

Speciale Korczak Postzegels

De Korczak Stichting gaat binnenkort via PostNL speciale Korczak postzegels uitgeven.

De zegels hebben de reguliere frankeerwaarde van Nederland 1 en zijn voor alle normale post te gebruiken. De postzegels zullen € 10,- gaan kosten per velletje van 10 zegels. U steunt daarmee voor een gering bedrag per zegel onze stichting. Bovendien zorgt u dat de naam van Korczak en van de Korczakstichting op deze unieke wijze bekendheid krijgt.

We houden u op de hoogte wanneer en hoe de postzegels te bestellen zijn. Het is natuurlijk ook leuk om ze cadeau te geven!

Korczakprijs

Marian Koren, Liesbeth Vegter en Joke Zonneveld hebben zich vele jaren ingezet als jury van de Korczakprijs. Zij hebben te kennen gegeven dat het goed zou zijn om het stokje over te dragen aan een nieuwe generatie. Wij willen hen speciaal bedanken voor het vele werk dat zij als jury hebben verricht. Als bestuur zullen wij op gepaste wijze afscheid nemen van hen.

Voor de uitreiking van de Korczakprijs in 2014 zoeken wij nieuwe juryleden. Kent u mensen die hier wellicht voor in aanmerking komen of wilt u zelf deelnemen, geef dit dan door aan Arie de Bruin (ariedebruin@kpnmail.nl). Van juryleden wordt verwacht dat zij het gedachtegoed van Janusz Korczak goed kennen en maatschappelijk betrokken zijn bij kinderen en opvoeding.

PRIKBORD

Kom ook meepraten....

op zondagmiddag 26 januari 2014, de Korczak Etalagedag!

De Korczak Stichting is een organisatie waarbinnen vele jonge en oudere mensen actief zijn in verschillende werkgroepen. Er wordt jaarlijks een Nash Dom kamp georganiseerd voor kinderen, er worden conferenties en studiedagen gehouden, er is een Ghana werkgroep, er worden workshops gegeven, brochures, boeken en andere publicaties uitgegeven, tweejaarlijks een Korczakprijs uitgereikt: op allerlei manieren wordt het gedachtegoed van Janusz Korczak verspreid en in praktijk gebracht.

Alle mensen die op de een of andere manier al actief zijn – maar vooral nieuwe leden die actief willen worden!!! – nodigen we daarom van harte uit voor een speciale brainstormmiddag op zondag 26 januari 2014 in het Tramremisegebouw van het GVB, Amsteldijk 153B te Amsterdam.

We willen nieuwe ideeën met elkaar delen, elkaar inspireren, nieuwe activiteiten opzetten en bestaande activiteiten verder uitbouwen.

Op het programma staat:

- een flitsend overzicht van al onze activiteiten
- Korczak... wat deed hij ook al weer???
- brainstormen over nieuwe ideeën en het uitwerken hiervan in groepen
- inschrijven op nieuwe activiteiten
- een poëtische muzikale afsluiting.

Je bent vanaf 13.00 uur van harte welkom... en neem gerust vrienden mee die ook actief willen worden in de Korczak Stichting!

Het programma start om 13.30 uur en het eindigt rond de klok van 17.00 uur.

Afscheid

Eén van onze bestuursleden, Inge Smit, heeft aangekondigd dat zij in verband met drukke werkzaamheden het bestuur met ingang van 1 januari 2014 zal verlaten.

Wij bedanken Inge voor het vele werk dat zij voor onze stichting heeft verricht, onder andere als redactielid van dit Bulletin! We wensen haar alle goeds voor de toekomst.

WWW.KORCZAK.NL voor veel informatie over Korczak. Kijk onder actueel om alle recente berichten te lezen. Hier plaatsen wij ook graag uw bijdragen. Mail deze naar Joop Berding (jwa.berding@ziggo.nl). In januari kunt u het nieuwe jaarverslag 2013 op onze website vinden!

Twitter

Ook op twitter zijn interessante nieuwtjes te vinden over aan Korczak verwante onderwerpen. Volg bijvoorbeeld Micha de Winter, het kinderrechtenhuis of de kinderbudsmansman!

ANBI

De Janusz Korczak Stichting heeft officieel de ANBI status (een Algemeen Nut Beogende Instelling) gekregen: dat wil zeggen dat uw donatie/gift aan onze stichting vanaf 2013 officieel aftrekbaar is van de belasting.

Kinderen maken films over kinderrechten

Op 8 november jongstleden werden leerlingen van Leidse basisscholen als echte filmsterren onthaald bij de galapremière van het UNICEF Kinderrechten Filmfestival. Dit vond plaats tijdens het Leiden internationaal Film Festival.

Veertien, door de kinderen zelfgemaakte, films over kinderrechten beleefden deze ochtend hun première in de bioscoop. Door scholieren films te laten maken

over kinderrechten wil UNICEF Nederland kinderen bewust maken van hun rechten. Op de website van Unicef Kinderrechten Filmfestival zijn de films te bekijken: <http://www.krff.nl/reportage-galapremiere-8-november-2013/>

Internationale dag van de rechten van het kind

Elk jaar wordt op 20 november de Internationale Dag van de Rechten van het Kind gevierd. Op die dag zijn er allerlei activiteiten om te herinneren dat kinderen speciale rechten hebben. UNICEF en de Verenigde Naties hebben hiervoor op 20 november 1989 een verdrag aangenomen. Hierin zijn de basisrechten van alle kinderen ter wereld vastgelegd.

INTERNATIONAAL

Korczak in Erfurt (Duitsland)

Mij viel de grote eer te beurt op 16 november 2013 de jaarvergadering van de Duitse Korczak vereniging te mogen openen. Deze dag stond in het teken van beschouwingen over het werk van Janusz Korczak en bijdragen uit de praktijk. Ook werd de Duitse Korczak Prijs uitgereikt en konden de deelnemers een 'markt van mogelijkheden' bezoeken. Het was een boeiend geheel dat door rond de zeventig mensen werd bezocht, waaronder een flink aantal studenten van de pedagogische opleidingen van de Hogeschool Erfurt (Fachhochschule).

Ik hield mijn openingslezing over een actueel thema waarover Korczak veel te zeggen heeft: de opvoeding tot democratisch burgerschap. Na een korte inleiding in het leven en werk van Korczak, vertelde ik over de beslissende periode in zijn leven nog voor zijn werk in het weeshuis. In 1904 ging Korczak voor het eerst als groepsleider mee met de zogenaamde zomerkampen voor kinderen uit Warschau. In Hoe houd je van een kind beschrijft hij gedetailleerd hoe hem dat afging (slecht eigenlijk) en wat hij daarvan leerde. Vél: namelijk wat het betekent op opvoeder te zijn en hoe ingewikkeld dat is. Het beslissende moment kwam toen hij met de kinderen echt het gesprek aanging, in plaats van tegen hen te 'preken'. Dat was de 'ontdekking' van de kindparticipatie en van democratische opvoeding. Ik vertelde over de lessen die Korczak hieruit trok toen hij vanaf 1912 het weeshuis ging leiden. Hij bedacht nieuwe, revolutionaire wegen om aan respect en gerechtigheid te werken. De kinderrechtbank en het parlement zijn daarvan de sprekendste voorbeelden.

Wat kunnen we daarvan anno 2013 leren? Allereerst

een aantal, bijna klassieke opvoedingsdeugden: geduld, moed, vertrouwen. Maar ook zelfreflectie en weten wie je bent en waar je staat als opvoeder in relatie tot de kinderen. De huidige dag gebruiken en niet voortdurend vooruitlopen op de toekomst. En in praktische zin kinderen betrekken bij de dagelijkse gang van zaken en hen daarin hun stem laten horen, in de klas, in de groep of in het gezin. In het werk van Korczak vinden we een voorbeeld van democratische opvoeding dat aan indringendheid nog niets aan kracht heeft verloren.

Op deze conferentie werd ook het boek Facettenreich im Fokus. Janusz Korczak, onder redactie van Rosemarie Godel-Gassner en Sabine Krehl gepresenteerd. Ik heb hierin in het Engels een hoofdstuk geschreven over opvoeding en burgerschap bij Korczak. Voor meer informatie hierover raadpleeg de website van de uitgever, <http://www.garamond-verlag.de>.

Wie mijn lezing, in het Duits, en de bijbehorende powerpoint wil nalezen: kijk op mijn website, www.joopberding.nl.

Joop Berding

Colofon

'Het Janusz Korczak Bulletin' is een uitgave van de Janusz Korczak Stichting en verschijnt 2x per jaar

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat:

Postbus 70048
1007 KA Amsterdam
tel. 020 644 70 18
fax 020 644 81 54
info@korczak.nl
www.korczak.nl

Redactie Inge Smit, Theo Cappon en Anouk Brink
Foto's Joop Berding
Opmaak Serge van Maris

Deze nieuwsbrief kunt u ook via uw e-mail ontvangen, stuur hiervoor een e-mail naar info@korczak.nl onder vermelding van Janusz Korczak Bulletin